

FLEGMISTY (74) *ai*

flegmisty (73), **flagmisty** (1) *Calep.*

e jasne; a prawdopodobnie jasne (tak w flagma).

*sg m N flegmisty (1). ◇ G flegmist(e)go (2). ◇ A flegmisty (2). ◇ f N flegmist(a) (2). ◇ G flegmistéj (12); -éj (1), -(e)j (11). ◇ D flegmist(e)j (1). ◇ A flegmistą (1). ◇ I flegmistą (1). ◇ n G flegmist(e)go (4). ◇ A flegmist(e) (1). ◇ pl N subst flegmisté (2); -é (1), -(e) (1). ◇ G flegmistych (21). ◇ D flegmistym (3), flegmist(e)m (1) *FalZioł* (3 : 1). ◇ A subst flegmist(e) (17). ◇ I f flegmistymi (1), flemist(e)mi (1) *FalZioł* (1 : 1). ◇ L flegmistych (1).*

Sł stp brak, Cn s.v. flegmatyk, Linde XVI – XVIII w.

*Przymiotnik od „flegma”; pełen flegmy, zaflegmiony; pituitosus Calep, Cn (74) : ono wino day pić themu kthoby miał flegmiſty żołądek, trawi flegmę *FalZioł* I 53b; Mefue piſze iż [liſcie tego ziela] ſie przeciwi wilkoſciam flegmiſtem ſtarich ludzi *FalZioł* I 63d; gdy ſie kto napije naſienia Pokrzywianego tarte^{go} z ieczmienną wodą ciepło/ lipkie nieczyſtoſci flegmiſte z pierſi wyczyſcia. *FalZioł* I 152b; Znamionuie [uryna popielasta] obphitowanie flonych wodnoſci flegmiſtych w żyłach onego człowieka. *FalZioł* V 4v, I 3c, 7d, 8d, 22b, 27b (58); zbytnia wilgota flegmiſta panuiąca w żyłkach ięzikowych nadyma ie *GlabGad* C5; *Oczko* 22v, 23, 35; Pituitosus – Flagmtifti [!] *Calep* 809b.*

W charakterystycznych połączeniach: flegmiſte(-a) nieczyſtoſci (18), wilgota, wilkoſci (21).

*Wyrażenia: »afekcyje flegmiſte« (1): iefli około płuc co zálégło/ [...] iefliże máteria w pierſiach wre/ [...] A iż Więc w tych áffectiách phlegmiſtych czáfem [lekarſtwa] nierychło operátiéy vczynią *Oczko* 35.*

*»bolączki flegmiſte« (1): [sok bożego drzewka zmieszany z mierzą tłuczoną] bolączki [!] flegmiſte w matzici leczy a zgładza. *FalZioł* I 2b.*

*»dychawica flegmiſta« (1): Też naprzeciwko dychawiczny flegmiſthey proch korzenia thego [...] iefłt barzo wżyteczny *FalZioł* I 54b.*

*»wiatry flegmiſte« (1): bolełć żołądkową vfmierza [uwarzony noc i dzień] y infzich ielit ktore bywa z zimney przyczyny/ y z wiatrow flegmiſtych *FalZioł* I 99c.*

*»zagniłość flegmiſta« (1): Znamionuie [uryna blada] febrę/ to iefłt zimniczę z zagniłości flegmiſtey *FalZioł* V 4a.*

a. *Flegmatyczny, w którego organizmie przeważa flegma (według ówczesnej medycyny), powolnego usposobienia (6) :*

*Wyrażenia: »natura, kompleksyja, przyrodzenie flegmiſte (-a)« [szyk 3:1] (2:1:1): ty [kielbie] łą prawie wilgotney y zimney naturi/ á to łą flegmiſtey. *FalZioł* IV 45c; taki [człowiek] iefłt flegmiſtey Complexijey/ to iefłt przyrodzenia flegmiſtego. *FalZioł* V 54, IV 45a.*

*»ludzie flegmiſci« (2): Lekarſtwo ludziem flegmiſtym/ kolericznym, y melankolikom *FalZioł* +4d; [paprotką] iefłth dobra na ti to wilkoſci panuiące Ludziem flegmiſtym y tym w ktorych melankolia panuie. *FalZioł* I 98d.*

Synonimy: plwawliwy, smarkaty.

Cf FLEGMATYCZNY